

COI Focus

IRAN

Behandeling van terugkeerders door hun nationale autoriteiten

30 maart 2020 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoud

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	4
1. Migratiecontext	6
1.1. Algemeen	6
1.2. Monitoring in Europa en België	7
2. Migratiewetgeving.....	8
3. Terugnameovereenkomsten	10
4. Soorten terugkeer	11
4.1. Vrijwillige terugkeer	11
4.1.1. Organisatie en identificatieprocedure	11
4.1.2. Cijfergegevens	11
4.2. Gedwongen terugkeer	11
4.2.1. Organisatie en identificatieprocedure	11
4.2.2. Cijfergegevens	12
5. Terugkeer op het grondgebied	13
5.1. Aanwezige autoriteiten	13
5.2. Procedures bij aankomst.....	14
5.3. Overzicht van gemelde problemen	14
6. Opvolging op het grondgebied.....	16
6.1. Begeleidingsprogramma's	16
6.2. Overzicht van gemelde problemen	16
Samenvatting	17
Bibliografie.....	18
Rechtstreekse contacten	18
Schriftelijke en audiovisuele bronnen	18
Geraadpleegde bronnen	20

Lijst van afkortingen

AVRR	Assisted Voluntary Return and Reintegration
DFAT	Department of Foreign Affairs and Trade
DIS	Danish Immigration Service
DVZ	Dienst Vreemdelingenzaken
EASO	European Asylum Support Office
EU	Europese Unie
HRW	Human Rights Watch
IOM	International Organization for Migration
LP	Laissez-passer
RFE/RL	Radio Free Europe/Radio Liberty
SFH	Schweizerische Flüchtlingshilfe
UNFPA	United Nations Population Fund
USDOS	United States Department Of State
USIP	United States Institute of Peace

Inleiding

Dit rapport is een update van de COI Focus van 25 oktober 2018 met als titel COI Focus *Iran. Risico bij terugkeer*. Het rapport beschrijft de houding van de Iraanse autoriteiten ten opzichte van hun onderdanen die naar hun land terugkeren nadat ze het land illegaal hebben verlaten en/of een verzoek om internationale bescherming in België hebben ingediend en/of er verbleven hebben. Er wordt niet nader ingegaan op de behandeling door de autoriteiten van terugkeerders met een politiek, etnisch, religieus of terroristisch profiel.

Dit rapport omvat de periode 1 november 2018 tot en met 1 maart 2020.

De terugkeer naar het land van herkomst moet worden overwogen wanneer de vreemdeling niet meer voldoet aan de voorwaarden voor zijn verblijf in België. Deze terugkeer kan vrijwillig of gedwongen zijn. Vrijwillige terugkeer betekent dat de beslissing om terug te keren toekomt aan de vreemdeling, die zijn reis zelf kan organiseren of een beroep kan doen op een terugkeerprogramma, dat wordt gecoördineerd door het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) en wordt georganiseerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) of door de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ).¹ De terugkeer is echter gedwongen wanneer het gastland de persoon tegen zijn wil terugzendt naar zijn land van herkomst. De DVZ organiseert deze terugkeer.²

Dit rapport bestaat uit zes delen. Terwijl het eerste deel de huidige migratiecontext en de monitoring van Iraniërs in Europa beschrijft, behandelt het tweede deel de wetgeving die op dit gebied van toepassing is. Het derde deel behandelt de terugnameovereenkomsten tussen België en/of de Europese Unie (EU) en Iran. Het vierde deel heeft betrekking op de soorten terugkeer (vrijwillig en gedwongen) die door de Belgische autoriteiten worden toegepast. In het vijfde deel behandelt Cedoca de aankomst op de luchthaven en onderzoekt de beschikbare informatie over de aanwezige autoriteiten, de soorten controle en de problemen die zich eventueel kunnen voordoen. De verdere opvolging door de autoriteiten na terugkeer wordt in het laatste deel behandeld.

Dit niet-exhaustieve document werd opgesteld op basis van beschikbare openbare informatie. In dit verband vestigt Cedoca er de aandacht op dat de geraadpleegde bronnen niet altijd het soort terugkeer (vrijwillig of gedwongen) verduidelijken. Informatie werd soms rechtstreeks ingewonnen bij bronnen die bij de organisatie van terugkeer betrokken zijn, zoals de DVZ en IOM. Cedoca raadpleegde verschillende bronnen voor deze COI Focus: rapporten van andere Europese asielinstanties, rapporten van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (US State Department, USDOS), rapporten van Human Rights Watch (HRW) en een rapport van het Australische Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT). Voor anekdotische illustraties verzamelde Cedoca feitenmateriaal in betrouwbare Iraanse en internationale mediakanalen.

Cedoca consulteerde tevens Amir Rashidi, researcher bij het Center for Human Rights in Iran in oktober 2019, een onderzoeker bij de Nederlandse asielautoriteit in 2017 en een academicus in maart 2019 (die anoniem wil geciteerd worden om veiligheidsredenen). Cedoca acht deze informatie nog steeds

¹ Fedasil, s.d., [url](#)

² Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, werd in de Belgische wet omgezet door drie teksten: de Wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wet van 15 december 1980, de Wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving met betrekking tot de opvang van asielzoekers en het Koninklijk besluit van 19 juni 2012 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de werking en het personeel van de algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie in het kader van de controle van de gedwongen terugkeer.

actueel. Cedoca merkt op dat de gevonden informatie beperkt is door de gevoelige aard van dit onderwerp in Iran.

Cedoca gebruikt de termen "aanvraag/asielzoeker" wanneer het verwijst naar informatie van vóór de nieuwe terminologie, die dateert van de inwerkingtreding in maart 2018 van de wet die de Europese Asielprocedurerichtlijn uit 2013 in de Belgische wet omzet.³

Het onderzoek voor deze update werd afgesloten op 20 maart 2020.

---

³ CGVS, 21/03/2018, [url](#)

1. Migratiecontext

1.1. Algemeen

Emigratie vanuit Iran ontwikkelt en groeit vanuit verschillende interne dynamieken in Iran zoals politieke, sociale en economische veranderingen. Volgens een artikel van Al Jazeera van januari 2019 hebben in de afgelopen vier decennia honderdduizenden Iraniërs hun land verlaten.⁴ Hierbij stipt Cedoca aan dat er geen accurate en actuele cijfergegevens bestaan over het aantal Iraniërs in het buitenland. Data⁵ van het United Nations Population Fund (UNFPA), verzameld door het Pew Research Center, stelt dat er in de Verenigde Staten 400.000 Iraniërs verblijven, in Canada 140.000 en 50.000 in Australië. Wat Europa betreft, zou de grootste groep Iraniërs zich in Duitsland bevinden (140.000).⁶ Verspreid over de hele wereld wonen er ongeveer vijf tot zes miljoen Iraniërs buiten Iran.⁷

Grootschalige emigratie vanuit Iran naar Europa start na de Iraanse revolutie in het land in 1979 en de Irak-Iran oorlog in de jaren '80. Vervolgens is er een migratiegolf na het falen van de regering van de reformistische president Mohammad Khatami om een grote politieke verandering teweeg te brengen.⁸ In de afgelopen tien jaar verlaten Iraanse emigranten het land om verschillende redenen. Sociale en religieuze controle of voor het gevaar op vervolging, de hoge werkloosheidsgraad, de lage lonen, een gebrek aan mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek en de onstabiele politieke en sociale situatie worden aangehaald als redenen om het land te verlaten.⁹ Verschillende geraadpleegde bronnen stellen dat elk jaar ook zo'n 150.000-180.000 hooggeschoolde Iraniërs hun land verlaten.¹⁰ Niettemin keren een groot aantal van de Iraniërs in het buitenland regelmatig terug naar Iran meestal voor familiebezoek, tijdens Nowruz (Perzisch nieuwjaar) of bijvoorbeeld expats die terugkeren om lezingen te geven.¹¹ Cedoca merkt op dat omwille van de uitbraak van COVID-19 (ook bekend als het coronavirus) verschillende vluchten naar Iran zijn opgeschort sinds maart 2020.¹² IranAir, de civiele luchtvaartmaatschappij van het land, kondigt begin maart 2020 aan dat het alle vluchten naar Europa opschort vanwege "de beperkingen die Europa om onduidelijke redenen op [IranAir]-vluchten heeft opgelegd" volgens een artikel van RFE/RL.¹³

Verschillende geraadpleegde bronnen geven aan dat er een stijging is van het aantal Iraniërs dat asiel aanvraagt in Europa en vooral van niet-begeleide minderjarigen in de afgelopen twee jaar.¹⁴ Mogelijks heeft dit te maken met het feit dat Servië in 2017 een visumvrije toegang aanbood aan Iraniërs. Meer dan 15.000 Iraniërs bezochten het land volgens een artikel van Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL). Na aantijgen die aantoonde dat deze regeling werd misbruikt door Iraniërs die toegang tot West-Europa zochten om asiel aan te vragen eindigde Servië de visumregeling op 11 oktober 2018.¹⁵ Cijfergegevens verzameld door het European Asylum Support Office (EASO) in januari 2020 tonen aan dat Iran in de top tien staat van verzoeken om internationale bescherming in de EU+ landen.¹⁶ Volgens

⁴ Al Jazeera, 19/01/2019, [url](#)

⁵ Data verzameld volgens de definitie van migrant volgens de United Nations: "Someone living for one year or longer in a country other than the one in which he or she was born." Cijfers bevatten daardoor studenten en tijdelijke werknemers.

⁶ UNFPA, The Pew Research Center, 28/02/2018, [url](#)

⁷ Azernews, 21/10/2016, [url](#)

⁸ Al Jazeera, 19/01/2019, [url](#)

⁹ Al Jazeera, 19/01/2019, [url](#)

¹⁰ Radio Farda, 11/03/2019, [url](#); NCRI, 10/06/2018, [url](#); World Bank, 06/10/2017, [url](#)

¹¹ Teheran Times, 04/04/2018, [url](#); Eurasianet, 26/03/2018, [url](#)

¹² Reuters, 02/03/2020, [url](#)

¹³ RFE/RL, 08/03/2020, [url](#)

¹⁴ Al Jazeera, 19/01/2019, [url](#); BBC News, 26/11/2018, [url](#)

¹⁵ RFE/RL, 12/10/2018, [url](#)

¹⁶ EASO, 20/03/2020, [url](#)

cijfers van Eurostat dienen in 2018 in België 560 Iraniërs een verzoek om internationale bescherming in. In 2019 stijgt het aantal verzoeken om internationale bescherming van Iraniërs in België tot 775.¹⁷

1.2. Monitoring in Europa en België

Personen die emigreren omwille van problemen (omwille van hun profiel of activiteiten) in Iran en in het buitenland verblijven, worden (soms) gemonitord door de Iraanse autoriteiten. Verschillende geraadpleegde bronnen geven aan dat bijvoorbeeld oppositieactiviteiten van Iraniërs in het buitenland op sociale media door het Iraanse regime worden opgevolgd.¹⁸ Cedoca had op 9 oktober 2019 telefonisch contact met Amir Rashidi, researcher bij het Center for Human Rights in Iran. Hij wijst op het feit dat het mogelijk is dat de Iraanse autoriteiten de online-activiteiten van activisten *in exile* monitoren. Hij stelt evenwel dat dit waarschijnlijk enkel gebeurt bij activisten met een hoger profiel of met deze die connecties hebben met de politieke oppositie in Iran zelf.¹⁹ Cedoca stelde voorts de vraag aan Rashidi of personen bij terugkeer naar Iran na een verblijf in het buitenland op de luchthaven worden gevraagd om hun socialemediagegevens kenbaar te maken tijdens een telefonisch gesprek in oktober 2019. Rashidi stelt dat onlangs (ten tijde van het telefonisch gesprek in oktober 2019) een aantal vrienden van hem waren teruggekeerd naar Iran en dat hij niet gehoord had dat hen gevraagd werd hun sociale media gegevens kenbaar te maken.²⁰

Een geraadpleegde bron (die om veiligheidsredenen anoniem wil blijven) stelt dat Iraanse informanten informatie vergaren over personen die in het buitenland bekeerd zijn. Indien de Iraanse autoriteiten interesse hebben in een specifieke groep (in casu bijvoorbeeld bekeerlingen) vinden ze wel de nodige capaciteit om deze personen te monitoren in het buitenland. In landen waar Iraniërs zich op grote schaal bekeren, bijvoorbeeld in Turkije of Griekenland, is het volgens deze bron zeer waarschijnlijk dat de Iraanse overheid infiltreert binnen de gemeenschap van Iraanse bekeerlingen.²¹

¹⁷ Eurostat, laatste update: 12/03/2020, [url](#)

¹⁸ ACCORD, 05/07/2019, [url](#); SFH, 21/01/2019, [url](#)

¹⁹ Rashidi A., telefonisch gesprek, 09/10/2019

²⁰ Rashidi A., telefonisch gesprek, 09/10/2019

²¹ Academicus, Malta, 27/03/2019

2. Migratiewetgeving

In de Iraanse wetgeving is er geen wet die het aanvragen van asiel in het buitenland strafbaar stelt.²²

Een illegale uitreis is strafbaar op grond van artikel 34 van de Iraanse strafwetgeving. Het land verlaten zonder (geldig of persoonlijk) paspoort kan bestraft worden met een geldboete, een gevangenisstraf van twee tot zes maanden of beiden, afhankelijk van de omstandigheden.²³ In de praktijk ontvangt men enkel een boete voor illegaal vertrek, zo blijkt uit onderzoek van de Deense asielinstantie (Danish Immigration Service, DIS). Als men Iran illegaal heeft verlaten, maar voor het vertrek niet werd gezocht door de autoriteiten, dan krijgt men enkel een boete. Indien men werd gezocht door de autoriteiten zal men enkel worden gestraft voor het begane misdrijf, maar niet voor het illegaal verlaten van het land.²⁴ Het land verlaten met een geldig eigen paspoort op zak, maar zonder een grenspost te passeren, zou volgens een bron van het Nederlandse ministerie van Binnenlandse zaken leiden tot een gevangenisstraf van één tot drie maanden.²⁵

Cedoca merkt tevens nog de volgende elementen op met betrekking tot het verlaten van Iran. Het Country Report on Human Rights Practices 2019 Iran van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (US Department Of State, USDOS) van 11 maart 2020 stelt dat iedereen die Iran wil verlaten een *exit permit* nodig heeft. Sommige burgers, zoals deze met vaardigheden/beroepen die erg nodig zijn of studenten die op kosten van de autoriteiten hebben gestudeerd, moeten een soort van borg betalen om toelating te krijgen om naar het buitenland te reizen. Dit om te voorkomen dat ze niet zouden terugkeren. Ook laten de Iraanse autoriteiten het niet toe dat belangrijke religieuze leiders of wetenschappers zonder meer de toestemming krijgen om naar het buitenland te reizen.²⁶

Mannelijke studenten die hun militaire dienst nog niet hebben vervuld in Iran moeten een speciale toestemming krijgen van hun universiteit om het land te verlaten en een soort van borg (*exit security, vasighe*) betalen om hun *exit permit (khoruj az kishvar)* te bekomen ongeacht of het doel van hun reis voor toeristische of educatieve redenen is. De bedragen voor deze borg zijn vaak erg hoog en onbetaalbaar voor de student in kwestie. Deze borg moet elke keer opnieuw betaald worden wanneer een student die zijn militaire dienstplicht nog niet heeft vervuld Iran wenst te verlaten.²⁷

Gehuwde vrouwen moeten steeds de toelating krijgen van hun echtgenoot, zelfs indien ze in het bezit zijn van een geldig paspoort, om Iran te verlaten.²⁸ Artikel 18 van de paspoortwetgeving (Passport Law, 1973) stelt dat gehuwde vrouwen die naar het buitenland reizen een ondertekende toestemming van hun man moeten indienen bij het registratiekantoor (*Official Documents Registry*).²⁹ Een andere bron geeft aan dat het ook mogelijk is om de voorwaarde dat "een vrouw vrij en frequent kan en mag reizen zonder toestemming van de echtgenoot" op te nemen in een huwelijkscontract. Dit artikel van IranWire van november 2019 geeft wel aan dat een vrouw nog steeds de toestemming nodig heeft van de echtgenoot om haar paspoort te vernieuwen, wat aangeeft dat vrouwen specifiek moeten zijn over wat ze in hun huwelijkscontract aan voorwaarden laten opnemen.³⁰ Ongehuwde en gescheiden vrouwen en weduwes hebben geen toestemming nodig van hun vader of van een mannelijke voogd.³¹ In februari 2013 werd een wetsvoorstel ingediend dat stelde dat ook ongehuwde vrouwen een officiële

²² Rijksoverheid Nederland-Ministerie van Buitenlandse Zaken, 22/03/2019, [url](#)

²³ Rijksoverheid Nederland-Ministerie van Buitenlandse Zaken, 22/03/2019, [url](#)

²⁴ DIS, 02/2009, [url](#)

²⁵ Rijksoverheid Nederland-Ministerie van Buitenlandse Zaken, 22/03/2019, [url](#)

²⁶ USDOS, 11/03/2020, p. 31, [url](#)

²⁷ The Washington Institute for Near East Policy (Ditto S.), 02/2014, [url](#)

²⁸ USDOS, 11/03/2020, p. 31, [url](#)

²⁹ Radio Zamaneh, 01/10/2015, [url](#); ACCORD, 12/06/2017, [url](#)

³⁰ IranWire (Gholamhosseinpour M.), 02/11/2019, [url](#)

³¹ UK Home Office, 09/2018, [url](#)

toestemming nodig hebben van een mannelijke voogd of van de vader indien zij naar het buitenland willen reizen. Dit voorstel werd na veel kritiek afgevoerd.³²

Bij de aanvraag voor een paspoort wordt een uitvoerige controle gedaan van de betrokkene. Er wordt bijvoorbeeld nagegaan of deze openstaande zaken bij de rechtbank heeft. Hiervoor maakt men gebruik van een speciale database. Ook in de luchthaven maakt men gebruik van deze database voor een laatste controle.³³ Een rapport van de DIS van februari 2018 geeft aan dat een reisverbod niet automatisch wordt opgelegd na een vonnis in een rechtszaak. Een reisverbod is afhankelijk van de concrete rechtszaak. Er kan een reisverbod opgelegd worden in rechtszaken in verband met de nationale veiligheid of in rechtszaken die politiek getint zijn. In ernstige strafzaken, waarbij een vonnis bij verstek wordt uitgesproken, wordt wel automatisch een reisverbod opgelegd.³⁴

Volgens hetzelfde rapport van de DIS is het "quasi" onmogelijk om het land op legale wijze te verlaten indien een reisverbod is uitgevaardigd. Volgens bronnen geraadpleegd door de DIS is de beveiliging aan de grenzen erg streng en worden de grenzen gecontroleerd door het leger. Bovendien is een illegaal vertrek waarbij omkoping een rol speelt, "quasi" niet mogelijk omdat dit erg duur en complex zou zijn vanwege de vele controles.³⁵

---

³² Al-Monitor (Samini M.), 21/02/2014, [url](#)

³³ Danish Immigration service, 02/2018, p. 8, [url](#)

³⁴ Danish Immigration service, 02/2018, p. 8, [url](#)

³⁵ Danish Immigration service, 02/2018, p. 9, [url](#)

3. Terugnameovereenkomsten

De afgelopen jaren ondervonden de meeste Europese landen moeilijkheden om afgewezen asielzoekers terug te sturen naar Iran. De toenmalige Britse minister van Binnenlandse Zaken, Theresa May, probeert in 2015 de Iraanse autoriteiten te overtuigen om de afgewezen Iraanse asielzoekers die op dat moment nog steeds in Groot-Brittannië verblijven te erkennen als Iraanse burgers en het land opnieuw binnen te laten. Het officiële antwoord van de Iraanse autoriteiten is dat zij niet zeker zijn dat het om Iraanse staatsburgers gaat en ze daarom de asielzoekers niet opnieuw wensen op te nemen.³⁶

In mei 2016 verklaart de toenmalige Belgische eerste minister, Charles Michel, dat hij bij het geplande bezoek aan België van de Iraanse president Rouhani, de kwestie van de gedwongen terugkeer wilde bespreken. De Belgische krant De Standaard bericht in februari 2016 dat Iran weigert om Iraanse onderdanen die gedwongen worden teruggestuurd opnieuw op te nemen omdat ze ervan uitgaan dat elke onderdaan vrij moet kunnen kiezen waar hij wil wonen.³⁷

Volgens informatie van de DVZ verkregen per e-mail op 19 maart 2020 bestaat er geen terugkeer – en overnameakkoord met Iran (noch op nationaal-, noch op Benelux-, noch op EU-niveau).³⁸

---

³⁶ RT News UK, 22/01/2015, [url](#)

³⁷ De Standaard, 08/02/2016, [url](#)

³⁸ DVZ, e-mail, 19/03/2020

4. Soorten terugkeer

4.1. Vrijwillige terugkeer

4.1.1. Organisatie en identificatieprocedure

In november 2010 had een medewerker van de Belgische ambassade, in opdracht van Cedoca, een onderhoud met een medewerker van IOM Teheran, te Teheran.³⁹ IOM Teheran verklaarde dat de Iraanse ambassades hun medewerking verlenen aan het verstrekken van een laissez-passer om terug naar Iran te reizen. De Iraanse ambassade zal wel steeds een grondig onderzoek doen naar de identiteit van de betrokkene en vaak zal ook zijn familie in Iran worden gecontacteerd en zal hun hulp worden gevraagd bij de identificatie van de betrokkene (bijvoorbeeld door het afleveren van een geboortebewijs enz.). Voor een gedwongen terugkeer ligt de situatie evenwel anders. De Iraanse ambassades verlenen vaak geen steun of geven geen documenten in geval van een gedwongen terugkeer naar Iran, aldus IOM Teheran.⁴⁰

Op 13 januari 2020 contacteerde Cedoca per e-mail IOM België voor een update aangaande de situatie voor vrijwillige terugkeer naar Iran. IOM België heeft niet gereageerd op dit verzoek tot informatie van Cedoca binnen het tijdsbestek van deze COI Focus.

4.1.2. Cijfergegevens

Uit informatie die Cedoca van de DVZ per e-mail heeft verkregen op 19 maart 2020 blijkt dat in de periode 1 januari 2019 tot 31 januari 2020 21 personen vrijwillig zijn teruggekeerd naar Iran.⁴¹

4.2. Gedwongen terugkeer

4.2.1. Organisatie en identificatieprocedure

De DVZ liet per e-mail aan Cedoca op 19 maart 2020 het volgende weten over de werkwijze bij verwijdering van Iraniërs:

“Er wordt nóóit aan een diplomatieke, consulaire of andere overheid van een herkomstland meegedeeld dat iemand verzocht om internationale bescherming.

Enkel gewone LP's van de ambassade in geval van vrijwillige terugkeer. Volgens de grondwet van Iran mag iedere Iraanse onderdaan leven waar hij wil.

Enkel lijnvluchten zijn mogelijk (naar Teheran; in principe ook andere internationale luchthavens in Iran, maar dit wordt door België nooit gedaan).

Gezien de vreemdeling enkel in geval van vrijwillige terugkeer aan boord van vliegtuig gaat – enkel DEPU's (niet geëscorteerde vreemdelingen).”⁴²

³⁹ Onderhoud medewerker Belgische ambassade met IOM Teheran, te Teheran, op 24/11/2010

⁴⁰ Onderhoud medewerker Belgische ambassade met IOM Teheran, te Teheran, op 24/11/2010

⁴¹ DVZ, e-mail, 19/03/2020

⁴² DVZ, e-mail, 19/03/2020

4.2.2. Cijfergegevens

Uit informatie die Cedoca van de DVZ per e-mail heeft verkregen op 19 maart 2020 blijkt dat in de periode 1 januari 2019 tot 31 januari 2020 geen enkele persoon gedwongen is teruggekeerd naar Iran. DVZ voegt hieraan toe dat:

"Gedwongen terugkeer is enkel mogelijk indien een geldig paspoort voorligt, gezien enkel reisdocumenten (LP's) afgegeven worden in het kader van vrijwillige terugkeer."⁴³

---

⁴³ DVZ, e-mail, 19/03/2020

5. Terugkeer op het grondgebied

Dit deel gaat over de mate waarin de Iraanse autoriteiten aandacht besteden aan een terugkeerder tijdens de controles die worden uitgevoerd bij aankomst in het land, en dit in functie van verschillende identificeerbare factoren: reisdocumenten (laissez-passer of gewoon paspoort), terugkeerregeling (met of zonder escorte, met of zonder opvang door IOM), naleving of niet van de wetgeving inzake migratie, het feit dat men uit België terugkeert.

In augustus 2013 wordt Hassan Rouhani aangesteld als nieuwe president van Iran. Met zijn aanstelling lijkt er initieel een einde te komen aan de situatie waarbij (politieke) opposanten het land wensen te ontvluchten. Menig opposant in het buitenland overwoog of een terugkeer naar zijn geboorteland een optie was, aangemoedigd door enkele uitspraken van belangrijke gezagsdragers aan het begin van president Rouhani 's ambtstermijn.⁴⁴ De minister van Inlichtingen, Seyed Mahmoud Alavi, laat tijdens een persconferentie op 21 augustus 2013 weten, volgens de officiële Iraanse nieuwssite Khabar Online, vertaald door de nieuwssite Al-Monitor, dat diegenen die geen inbreuken hebben begaan kunnen terugkeren. Hij specificeerde de term inbreuken niet. Ook de woordvoerder van Justitie, Mohsen Ejei, maakt op dat moment gelijkaardige opmerkingen door te zeggen dat iedereen die Iran heeft verlaten mag terugkeren, maar dat zij die in het buitenland of in Iran zelf misdaden tegen het regime hebben begaan, onmiddellijk zullen worden gearresteerd.⁴⁵

De Iraanse plaatsvervangende minister voor Consulaire, Parlementaire en Emigratiezaken, Hassan Qashqavi, verklaart eind 2013 dat Iran een comité heeft opgericht voor de terugkeer van Iraniërs uit het buitenland, om de terugkeer te vergemakkelijken.⁴⁶ Begin 2014 verklaart hij verder, volgens de Iran Times, een Iraanse krant in Washington, dat ze over een lijst beschikken van personen die gezocht werden door de autoriteiten en dus moeilijkheden zouden ondervinden bij terugkeer. Volgens Qashqavi mag iedere Iraniër in het buitenland weten of hij al dan niet op deze lijst staat. Hij stelt dat ongeveer 95 % van de Iraniërs in het buitenland zonder problemen zou kunnen terugkeren, al liet hij niet weten op welke criteria dit cijfer was berekend.⁴⁷ Hij drong er bij de in het buitenland woonachtige Iraniërs op aan om een e-mail te sturen naar het ministerie van Buitenlandse Zaken, iranianaaffairs@mfa.gov.ir, om te informeren naar hun mogelijkheden.⁴⁸ Andere geraadpleegde bronnen maken geen melding van deze mogelijkheid.

5.1. Aanwezige autoriteiten

Er zijn dertien luchthavens (van de 320 luchthavens in Iran) die internationale vluchten ondersteunen. De luchthaven van Mehrabad wordt sinds eind 2007 (na het in gebruik nemen van de Imam Khomeini International (IKI) luchthaven) enkel nog gebruikt voor binnenlandse vluchten en vluchten voor mensen op bedevaart. De meeste internationale vluchten komen aan op de IKI-luchthaven in Teheran.⁴⁹ Volgens de DVZ zijn bij terugkeer enkel lijnvluchten mogelijk naar Teheran. In principe kan terugkeer ook via andere internationale luchthavens in Iran, maar dit doet België nooit.⁵⁰ Om bovenstaande reden bespreekt Cedoca in deze COI Focus enkel de terugkeer via de luchthaven van Teheran.

⁴⁴ Arseh Sevom (Majidzadeh P.), 19/11/2013, [url](#)

⁴⁵ Al-Monitor, Iran Pulse (Karami A.), 22/08/2013, [url](#)

⁴⁶ Article 19 (Bayani A.), 15/05/2014, [url](#)

⁴⁷ Iran Times, 21/02/2014, [url](#)

⁴⁸ Global Voices (Alimardani M.), 15/05/2014, [url](#)

⁴⁹ 1stQuest, 21/08/2019, [url](#)

⁵⁰ DVZ, e-mail, 19/03/2020

De volgende Iraanse autoriteiten zijn aanwezig op de (IKI) luchthaven in Teheran: de Anti-Narcotics Police (ANP), Airport Police, Immigration and Passport Police en het Ministry of Interior and Customs Administration.⁵¹

5.2. Procedures bij aankomst

Bij aankomst op de IKI-luchthaven in Teheran zijn er verschillende wachtplaatsen voor buitenlanders en Iraniërs. De paspoorten met foto van de Iraniërs worden nagekeken en er wordt ook gecontroleerd of personen die terugkeren geen openstaande rechtszaken tegen zich hebben lopen.⁵² Volgens een rapport van het Schweizerische Flüchtlingshilfe (SFH) worden politieke activisten bij terugkeer vanuit het buitenland op de luchthaven geïdentificeerd door middel van technieken zoals fotografische screening en/of ondervraging door de autoriteiten bij hun aankomst.⁵³

De DVZ is niet op de hoogte van eventuele controles bij terugkeer. In het geval van een vrijwillige terugkeer en indien de vreemdeling een LP nodig heeft, dient hij door familie of kennissen vanuit Iran laten bevestigen dat hij wel degelijk een Iraanse onderdaan is. Deze informatie wordt dan via de nationale overheden aan de ambassade overgemaakt, waarop dan een LP zal worden afgeleverd. De personen die een LP aanvragen, worden ook geïnterviewd door de ambassade.⁵⁴

5.3. Overzicht van gemelde problemen

Onder de afgewezen asielzoekers is er enerzijds de groep die vrijwillig terugkeert naar Iran. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op IOM. En er is de groep die niet wenst vrijwillig terug te keren en waar dus sprake kan zijn van een gedwongen terugwijzing. Voor een gedwongen terugkeer ligt de situatie evenwel anders. De Iraanse ambassades verlenen vaak geen steun of geven geen documenten in geval van een gedwongen terugkeer naar Iran, aldus IOM Teheran.⁵⁵

Omdat er zo weinig afgewezen asielzoekers (zie [4.2. Gedwongen terugkeer](#)) gedwongen terugkeren naar Iran zijn er amper gegevens beschikbaar over deze groep personen. In de afgelopen verslagperiode werden in de geraadpleegde bronnen die in deze COI Focus werden gebruikt geen berichten gevonden van afgewezen asielzoekers vanuit België die na een terugkeer naar Iran problemen hebben ondervonden met de Iraanse autoriteiten. De DVZ stelt in een e-mail aan Cedoca op 19 maart 2020 het volgende over mogelijke problemen bij terugkeer :

“De DVZ beschikt niet over dergelijke informatie. Gezien de vreemdeling vrijwillig terugkeert, zijn er ook geen problemen gemeld.”⁵⁶

Ook gerichte opzoeken door Cedoca rond terugkeer van afgewezen asielzoekers naar Iran vanuit Europa, binnen de geraadpleegde bronnen die berichten over arrestaties in Iran, leverden geen resultaat op. Enkel de arrestaties van Diya Sawari en Fatemeh Azad zouden hieronder kunnen vallen.

In het geval van Diya Sawari berichten in maart 2017 verschillende organisaties die opkomen voor de situatie van de Iraanse Arabieren in Khuzestan, over de veroordeling tot zes jaar gevangenisstraf voor Sawari. Sawari is een asielzoeker in Nederland uit de Iraanse stad Ahwaz die, volgens de bronnen die opkomen voor de Ahwazi, gedwongen werd teruggestuurd in maart 2016. Hij had voor zijn vertrek naar Nederland deelgenomen aan enkele demonstraties en in Nederland had hij contact gehad met de

⁵¹ UNODC, 19/11/2019, [url](#)

⁵² Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), 04/07/2016, [url](#)

⁵³ SFH, 25/04/2019, p. 17, [url](#)

⁵⁴ DVZ, e-mail, 19/03/2020

⁵⁵ Onderhoud medewerker Belgische ambassade met IOM Teheran, te Teheran, op 24/11/2010

⁵⁶ DVZ, e-mail, 19/03/2020

oppositiegroepering the Arab Struggle Liberation Movement for Ahwaz (ASMLA). Na zijn aankomst in Iran werd hij gearresteerd door de veiligheidsdiensten. Hij werd veroordeeld door de revolutionaire rechtbank voor lidmaatschap van de ASMLA en het ondermijnen van de nationale veiligheid.⁵⁷ Navraag bij de Nederlandse autoriteiten door Cedoca leert dat de persoon in kwestie vrijwillig met IOM zou zijn teruggekeerd.⁵⁸ Cedoca heeft verder geen bijkomende informatie gevonden over zijn arrestatie. Het nieuws van de arrestatie werd evenmin overgenomen door andere (niet op Ahvaz gerichte) media. Echter zijn de omstandigheden van deze arrestatie onduidelijk en zou het om een vrijwillige terugkeer uit Nederland gaan.

In het geval van Fatemeh Azad bericht International Christian Concern op 25 juli 2019 dat haar asielaanvraag werd geweigerd in Duitsland. Ze werd gedeporteerd naar Iran, waarna volgens Duitse kranten, Iraanse functionarissen haar hebben opgewacht op de luchthaven van Teheran en haar hebben gearresteerd. Ze is inmiddels op borgtocht vrijgelaten en wacht momenteel op berechting. Fatemeh Azad haar asielaanvraag stoelt op het feit dat ze zich, tegen de wil van haar echtgenoot bekeerde tot het christendom. De geraadpleegde bron verduidelijkt niet de reden van haar arrestatie.⁵⁹

Het DFAT-rapport van juni 2018 stelt het volgende over terugkeer naar Iran na een afgewezen asielaanvraag:

“According to international observers, Iranian authorities pay little attention to failed asylum seekers on their return to Iran. Iranians have left the country in large numbers since the 1979 revolution, and authorities accept that many will seek to live and work overseas for economic reasons. International observers report that Iranian authorities have little interest in prosecuting failed asylum seekers for activities conducted outside Iran, including in relation to protection claims. This includes posting social media comments critical of the government – heavy internet filtering means most Iranians will never see them – converting to Christianity, or engaging in LGBTI activities. In such cases the risk profile for the individual will be the same as for any other person in Iran within that category. Those with an existing high profile may face a higher risk of coming to official attention on return to Iran, particularly political activists.”⁶⁰

⁵⁷ Ahwaz Monitor, 04/03/2017, [url](#)

⁵⁸ Onderzoeker bij de Nederlandse asielautoriteit, e-mail, 13/04/2017

⁵⁹ International Christian Concern, 25/07/2019, [url](#)

⁶⁰ DFAT, 07/06/2018, p. 49, [url](#)

6. Opvolging op het grondgebied

6.1. Begeleidingsprogramma's

Volgens de DVZ is er enkel het generieke Assisted Voluntary Return and Reintegration (AVRR) - programma dat via Fedasil ondersteund wordt. Er is geen specifiek programma voor Iraanse afgewezen asielzoekers vanuit België.⁶¹ In de afgelopen verslagperiode werd in de geraadpleegde bronnen verder geen informatie gevonden over begeleidingsprogramma's voor afgewezen asielzoekers.

6.2. Overzicht van gemelde problemen

In de afgelopen verslagperiode werden in de geraadpleegde bronnen geen berichten gevonden van afgewezen asielzoekers die na een terugkeer naar Iran problemen hebben ondervonden met de Iraanse autoriteiten.

---

⁶¹ DVZ, e-mail, 19/03/2020

Samenvatting

In de afgelopen tien jaar hebben Iraanse emigranten om verschillende redenen het land verlaten: sociale en religieuze controle, het gevaar op vervolging, de hoge werkloosheidsgraad, de lage lonen, een gebrek aan mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek en de onstabiele politieke en sociale situatie. Uit de gevonden informatie blijkt dat de Iraanse autoriteiten de activiteiten van Iraniërs in het buitenland wensen op te volgen. De geraadpleegde bronnen geven aan dat het aantal verzoeken tot internationale bescherming van Iraniërs binnen Europa de afgelopen twee jaar stijgt. Cijfergegevens verzameld door EASO in januari 2020 tonen aan dat Iran in de top tien staat van verzoeken om internationale bescherming in de EU+ landen. Volgens cijfers van Eurostat dienen in 2018 in België 560 Iraniërs een verzoek om internationale bescherming in en in 2019 stijgt dit aantal tot 775.

Volgens informatie van de DVZ zijn in de periode 1 januari 2019 tot en met 31 januari 2020 21 personen vrijwillig teruggekeerd naar Iran. Uit cijfergegevens van de DVZ blijkt dat er in dezelfde verslagperiode geen gedwongen verwijderingen zijn georganiseerd door de Belgische autoriteiten naar Iran.

In de Iraanse wetgeving is er geen wet die het aanvragen van asiel in het buitenland strafbaar stelt. Een illegale uitreis is strafbaar op grond van artikel 34 van de Iraanse strafwetgeving. Het land verlaten zonder (geldig of persoonlijk) paspoort kan bestraft worden met een geldboete, een gevangenisstraf van twee tot zes maanden of beiden, afhankelijk van de omstandigheden volgens informatie van het Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken. Er bestaat geen terugkeer – en overnameakkoord met Iran (noch op nationaal-, noch op Benelux, noch op EU-niveau) met Iran.

De gematigde president Rouhani creëerde na zijn aantreden in augustus 2013 een sfeer van optimisme onder vele Iraniërs in het buitenland omtrent een mogelijke definitieve terugkeer naar Iran. Hij liet verstaan dat de autoriteiten een dergelijke terugkeer aanmoedigden en wenselijk achtten. Er werd geen informatie gevonden die erop wijst dat afgewezen personen bij terugkeer naar Iran een risicogroep vormen. Het DFAT-rapport geeft aan dat volgens internationale waarnemers Iran weinig aandacht besteedt aan afgewezen asielzoekers die terugkeren naar Iran. Ook de DVZ heeft geen weet van moeilijkheden of mensenrechtenschendingen bij terugkeer naar Iran tijdens de verslagperiode van deze COI Focus.

Cedoca heeft binnen het tijdsbestek van deze COI Focus geen informatie gevonden over verdere opvolging op het grondgebied van afgewezen asielzoekers. Volgens de DVZ is er enkel het generieke AVRR-programma dat via Fedasil ondersteund wordt.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Academicus, uiteenzetting over Iran tijdens een EASO Iran – vergadering in Malta, bijgewoond door Cedoca op 27/03/2019 [omwille van veiligheidsredenen wordt de identiteit van de persoon beschermd]

Onderzoeker bij de Nederlandse asielautoriteit, e-mail, 13/04/2017 [contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid]

Rashidi A., researcher Internet Security and Digital Rights bij het Centre for Human Rights in Iran, telefonisch gesprek, 09/10/2019 [contactgegevens niet vermeld omwille van veiligheidsredenen]

Schriftelijke en audiovisuele bronnen

1stQuest, *Airports in Iran; The Main Transportation Tool*, 21/08/2019, <https://1stquest.com/blog/airports-in-iran-the-main-transportation-tool/> [geraadpleegd op 20/03/2020]

Ahwaz Monitor, *Ahwazi activist, denied asylum in Netherlands, gets six year sentence upon his return to Iran*, 04/03/2017, <http://www.ahwazmonitor.info/new/ahwazi-activist-denied-asylum-in-netherlands-gets-six-year-sentence-upon-his-return-to-iran/> [geraadpleegd op 03/03/2020]

Al Jazeera, *Why are so many Iranian minors seeking asylum in Europe?*, 19/01/2019, <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/iranian-minors-seeking-asylum-europe-190109135539105.html> [geraadpleegd op 16/03/2020]

Al-Monitor, Iran Pulse (Karami A.), *Iran's Minister of Intelligence Invites Activists in Exile Back, With a Caveat*, 22/08/2013, <https://web.archive.org/web/20161209130444/http://iranpulse.al-monitor.com/index.php/2013/08/2661/irans-minister-of-intelligence-invites-activists-in-exile-back-with-a-caveat/> [geraadpleegd op 11/10/2018]

Al-Monitor (Samini M.), *Iranian women fight efforts to restrict travel abroad*, 21/02/2014, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/01/iran-women-restrictions-travel-rights.html> [geraadpleegd op 15/03/2020]

Article 19 (Bayani A.), *Iran Needs the Guarantee of Human Rights, Not Retweets*, 15/05/2014, <https://www.article19.org/resources/iran-needs-guarantee-human-rights-not-retweets/> [geraadpleegd op 08/03/2020]

Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), *Anfragebeantwortung zum Iran: Überwachung von Aktivitäten im Ausland (exilpolitische Aktivitäten, Konversion) [a-11025]*, 05/07/2019, <https://www.ecoi.net/en/document/2012531.html> [geraadpleegd op 03/03/2020]

Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), *Iran: Exit procedures for married women Query Response [a-10096]*, 12/06/2017, <https://www.refworld.org/pdfid/5943a4e54.pdf> [geraadpleegd op 03/03/2020]

Azernews, *Roughly 300,000 people leave Iran annually*, 21/10/2016, <https://www.azernews.az/region/104015.html> [geraadpleegd op 21/10/2016]

BBC News, *Why are Iranians crossing the Channel in dinghies?*, 26/11/2018, <https://www.bbc.com/news/uk-england-kent-46296249> [geraadpleegd 14/03/2020]

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), *Omzetting van de Asielprocedurerichtlijn*, 21/03/2018, <https://www.cgvs.be/nl/actueel/omzetting-asielprocedurerichtlijn-belgisch-recht> [geraadpleegd op 08/03/2019]

Danish Immigration Service, *Human Rights Situation for Minorities, Women and Converts, and Entry and Exit Procedures, ID Cards, Summons and Reporting, etc. Fact finding mission to Iran 24th August – 2nd September 2008*, 02/2009, https://nyidanmark.dk/-/media/Files/US/Landerappporter/iran_report_final.pdf?la=da&hash=BA947260ECA5A566BDE236750A268A15C12D62DE [geraadpleegd op 10/03/2020]

Danish Immigration Service, *Iran: Judicial issues, Joint report from the Danish Immigration Service and Danish Refugee Council based on interviews in Tehran, Iran, and London, United Kingdom, 9 September to 15 September 2017 and 2 October to 3 October 2017*, 02/2018, <https://www.nyidanmark.dk/-/media/Files/US/Landerappporter/Report---Judicial-issues-220218.pdf?la=en-GB&hash=578CF9664F1971B651AB323265ED5582F3917A2C> [geraadpleegd op 10/03/2020]

- De Standaard, *Michel wil gedwongen terugkeer naar Iran aankarten bij Rohani*, 08/02/2016, https://www.standaard.be/cnt/dmf20160207_02114477 [geraadpleegd op 20/03/2020]
- Eurasianet, *Nowruz Brings Iranian Tourists to Armenia, Azerbaijan and Georgia*, 26/03/2018, <https://eurasianet.org/nowruz-brings-iranian-tourists-to-armenia-azerbaijan-and-georgia> [geraadpleegd op 08/03/2020]
- European Asylum Support Office (EASO), *Latest Asylum Trends – January 2020*, 20/03/2020, <https://www.easo.europa.eu/latest-asylum-trends> [geraadpleegd op 20/03/2020]
- Eurostat, *Database-Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Annual aggregated data*, laatste update: 12/03/2020, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do> [geraadpleegd op 14/03/2020]
- Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil), *Vrijwillige terugkeer, s.d.*, <https://www.vrijwilligeterugkeer.be/nl> [geraadpleegd op 08/03/2019]
- Global Voices (Alimardani M.), *Een artistieke kijk op de heimwee van verbannen Iraniërs*, 15/05/2014, <https://nl.globalvoices.org/2014/05/een-artistieke-kijk-op-de-heimwee-van-verbannen-iraniers/> [geraadpleegd op 12/10/2018]
- International Christian Concern, *Christian Arrested Upon Return to Iran*, 25/07/2019, <https://www.persecution.org/2019/07/25/christian-arrested-upon-return-iran/> [geraadpleegd op 15/03/2020]
- Iran Times, *5% of expats will be arrested if they return home*, 21/02/2014, <http://iran-times.com/5-of-expats-will-be-arrested-if-they-return-home/> [geraadpleegd op 05/03/2020]
- IranWire (Gholamhosseinpour M.), *Permission to Travel – A Nightmare for Many Iranian Women*, 02/11/2019, <https://iranwire.com/en/features/6384> [geraadpleegd op 15/03/2020]
- National Council of Resistance of Iran (NCRI), *Iran's "Brain Drain" Ranks First in the World*, 10/06/2018, <https://www.ncr-iran.org/en/news/society/24875-iran-s-brain-drain-ranks-first-in-the-world> [geraadpleegd op 16/03/2020]
- Radio Farda, *Top Cleric Admits 'Brain Drain' Is A Problem*, 11/03/2019, <https://en.radiofarda.com/a/top-cleric-admits-brain-drain-is-a-problem/29815433.html> [geraadpleegd op 18/03/2020]
- Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Serbia Ends Visa-Free Travel For Iranians, Citing 'Abuses' By Some*, 12/10/2018, <https://www.rferl.org/a/serbia-abolishes-visa-free-travel-iranians-citing-abuses-by-some-migrants-to-eu-/29539329.html> [geraadpleegd 14/03/2020]
- Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Iran Reports Nearly 50 New Coronavirus Fatalities, Stops Flights To Europe*, 08/03/2020, <https://www.rferl.org/a/iran-reports-nearly-50-new-coronavirus-fatalities-stops-flights-to-europe/30476038.html> [geraadpleegd op 15/03/2020]
- Radio Zamaneh, *Iran: Government Reacts To Restrictions On Women Traveling Abroad*, in: *Eurasiareview*, 01/10/2015, <https://www.eurasiareview.com/01102015-iran-government-reacts-to-restrictions-on-women-traveling-abroad/> [geraadpleegd op 15/03/2020]
- Reuters, *Factbox: Airlines suspend flights due to coronavirus outbreak*, 02/03/2020, <https://www.reuters.com/article/us-china-health-airlines-factbox/factbox-airlines-suspend-flights-due-to-coronavirus-outbreak-idUSKBN20P2YY> [geraadpleegd op 15/03/2020]
- Rijksoverheid Nederland-Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Iran maart 2019*, 22/03/2019, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2019/03/22/algemeen-ambtsbericht-iran> [geraadpleegd op 04/03/2020]
- RT News UK, *Theresa May accused of blocking UK embassy reopening in Iran*, 22/01/2015, <http://rt.com/uk/224699-theresa-may-iran-embassy/> [geraadpleegd op 09/03/2020]
- Schweizerische Flüchtlingshilfe (SFH), *Iran: Risiken im Zusammenhang mit der Veröffentlichung von «kritischen» Informationen in sozialen Netzwerken*, 25/04/2019, <https://www.fluechtlingshilfe.ch/assets/herkunftslander/mittlerer-osten-zentralasien/iran/190121-irn-reseaux-sociaux-de.pdf> [geraadpleegd op 20/03/2020]
- Schweizerische Flüchtlingshilfe (SFH), *Iran: risques liés à la publication d'information « sensible » sur les réseaux sociaux*, 21/01/2019, <https://www.osar.ch/assets/herkunftslander/mittlerer-osten-zentralasien/iran/190121-irn-reseaux-sociaux.pdf> [geraadpleegd op 13/03/2020]
- Teheran Times, *Over 17m Iranians toured the country in New Year holidays*, 04/04/2018, <https://www.tehrantimes.com/news/422333/Over-17m-Iranians-toured-the-country-in-New-Year-holidays> [geraadpleegd op 12/03/2020]

The Washington Institute for Near East Policy (Ditto S.), *Red Tape, Iron Nerve: The Iranian Quest for U.S. Education*, 02/2014, https://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/PolicyFocus_133_Ditto3.pdf [geraadpleegd op 11/03/2020] United Nations Population Fund (UNFPA), *The Pew Research Center, Origins and Destinations of the World's Migrants, 1990-2017*, Pew Research Center's Global Attitudes Project, 28/02/2018, <http://www.pewglobal.org/2018/02/28/global-migrant-stocks/> [geraadpleegd op 11/03/2020]

UNODC, *UNODC In Iran Increased Air Border Security Capacity Of Iranian Law Enforcement*, 19/11/2019, <https://www.unodc.org/islamicrepublicofiran/en/unodc-in-iran-increased-air-border-security-capacity-of-iranian-law-enforcement.html> [geraadpleegd op 23/03/2020]

Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), *SSH and HR (illegal exit: failed asylum seeker) Iran CG [2016] UKUT 00308 (IAC)*, 04/07/2016, <https://tribunalsdecisions.service.gov.uk/utiac/2016-ukut-308> [geraadpleegd op 05/03/2020]

US Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2019 - Iran*, 11/03/2020, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/IRAN-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> [geraadpleegd op 16/03/2020]

World Bank, *Update from Iran: Iran's Over-Education Crises* [Blog], 06/10/2017, <https://blogs.worldbank.org/arabvoices/iran-education-crises> [geraadpleegd op 16/03/2020]

Geraadpleegde bronnen

De contacten (contactpogingen) met deze personen hebben geen resultaat opgeleverd.

IOM België, e-mail, 13/01/2020 [geen resultaat binnen het tijdsbestek van deze COI Focus]